

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Referentiesituatie in milieueffectrapport voor bestemmingsplannen

Het is bij bestemmingsplannen vaak lastig te bepalen welke elementen bij het voornemen horen en welke bij de referentiesituatie. Dat komt omdat bijvoorbeeld niet alle voornemens uit een vorig plan gerealiseerd zijn op het moment dat een nieuw plan wordt vastgesteld.

In deze factsheet:

- Wat is de referentiesituatie?
- Waar bestaat de referentiesituatie uit?
- Waar bestaat het voornemen uit?

Wat is de referentiesituatie?

In een milieueffectrapport worden de milieueffecten van alternatieven altijd vergeleken met de referentiesituatie. Dat is de situatie die in de toekomst ontstaat als het project niet doorgaat.

De referentiesituatie wordt bepaald door de toestand van het milieu in de bestaande situatie en de gevolgen van de zogenaamde autonome ontwikkeling bij elkaar op te tellen.

Autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling omvat alle ontwikkelingen en activiteiten die met enige zekerheid zullen plaatsvinden, ook al gaat de voorgenomen activiteit niet door.

Referentiesituatie: niet altijd even duidelijk

Soms is een bepaalde bestemming, zoals een woonwijk of een kantoorlocatie, niet ingevuld. De gemeente neemt over deze niet gerealiseerde onderdelen bij het vaststellen van een nieuw plan opnieuw een besluit. De gemeente heeft de vrijheid om onderdelen opnieuw te bestemmen. Dit betekent dat het vorige plan niet zomaar als referentie kan worden gebruikt.

Geldende bestemmingen, geen blijvende rechten

Uit jurisprudentie blijkt dat aan geldende bestemmingen geen blijvende rechten kunnen worden ontleend. De rechter: 'Het bevoegd gezag kan op grond van gewijzigde planologische inzichten en na afweging van alle betrokken belangen andere bestemmingen en regels voor gronden vaststellen.' Hoewel sprake kan zijn van planschadevergoedingen, kan het bevoegd gezag bestemmingen wijzigen.

Enkele voorbeelden

Bij een bestemmingsplan buitengebied ligt de gemiddelde veebezetting bij veehouderijen vaak onder het vergunde aantal dierplaatsen. Het vergunningenbestand is dus niet altijd gelijk aan de feitelijke situatie en kan niet zomaar in emissieberekeningen worden gebruikt. Dit kan ook spelen bij een fabriek die niet alle vergunde installaties heeft gebouwd. Wat tot de referentiesituatie behoort en wat niet, is dus niet zomaar aan te geven.

Onderbouw de onderverdeling

Wat referentiesituatie is en wat voornemen, is maatwerk per plangebied. Het is belangrijk om de uitgangspunten voor de onderverdeling te onderbouwen in het milieueffectrapport. De scheidslijn ligt, kort gezegd, bij alles waarover het bevoegd gezag opnieuw een keuze maakt.

Waar bestaat de referentiesituatie uit?

De referentiesituatie bestaat uit:

1. **De huidige, feitelijke situatie**
Alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonderd illegale activiteiten.

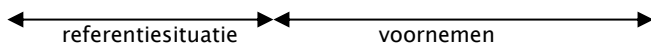
2. Toekomstige ontwikkelingen in en buiten het plan-gebied

Dit zijn activiteiten die met enige zekerheid zullen plaatsvinden, ook al gaat de voorgenomen activiteit niet door.

3. Generieke, plan overstijgende ontwikkelingen

Dit zijn bijvoorbeeld grenswaarden die binnen de planperiode moeten worden bereikt.

Huidige feitelijke situatie	Vergunningen: niet benut, wel binnenkort	Vergunningen: niet benut, niet binnenkort	Bestemd	Illegale situaties
-----------------------------	--	---	---------	--------------------

Waar bestaat het voornemen uit?

Bij een bestemmingsplan zijn dit de volgende elementen:

1. Niet-benutte vergunning ruimte

(Her)bestemmingen die al wel zijn vergund, maar die niet benut worden. Denk aan niet benutte vergunning ruimte van bedrijven die zijn gestopt en niet zomaar opnieuw kunnen opstarten (omdat er bijvoorbeeld eerst verbouwd moet worden), maar waarvan de vergunning nog geldig is.

2. Nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen

Alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet zijn vergund.

3. Illegale situaties

Illegale situaties die worden gelegaliseerd met het voornemen.

De maximale mogelijkheden van het plan

Het milieueffectrapport beschrijft in ieder geval de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan. Dit is inclusief wijzigingsbevoegdheden en uitwerkingsplichten.

Natura 2000-gebieden en referentie

Het bepalen van eventuele effecten op Natura 2000-gebieden is een bijzondere situatie. De alternatieven moeten vergeleken worden met de feitelijke, huidige situatie van de natuur in deze gebieden.

De vergelijkingsbasis voor de Passende beoordeling is dus niet hetzelfde als de referentiesituatie in het plan-milieueffectrapport.

Heeft u vragen? Wilt u meer weten?

Bel, mail of kom langs. We staan u graag te woord.

- Pieter Jongejans, 030 234 7640, pjongejans@eia.nl
- Willemijn Smal, 030-234 7624, wsmal@eia.nl